
Sesijas dokuments

A8-0264/2017

18.7.2017

ZIŅOJUMS

par ieroču eksportu: Kopējās nostājas 2008/944/KĀDP īstenošana
(2017/2029(INI))

Ārlietu komiteja

Referente: *Bodil Valero*

SATURA RĀDĪTĀJS

	Lpp.
EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS	3
INFORMĀCIJA PAR PIENĒMŠANU ATBILDĪGAJĀ KOMITEJĀ	14
ATBILDĪGĀS KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA	15

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

par ieroču eksportu: Kopējās nostājas 2008/944/KĀDP īstenošana (2017/2029(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību (LES) 21. pantā ietvertos principus, proti, demokrātijas un tiesiskuma veicināšanu un miera saglabāšanu, konfliktu novēršanu un starptautiskās drošības stiprināšanu,
- ņemot vērā Padomes 2008. gada 8. decembra Kopējo nostāju 2008/944/KĀDP, ar ko izveido kopīgus noteikumus, kas reglamentē militāru tehnoloģiju un ekipējuma eksporta kontroli (turpmāk “Kopējā nostāja”)¹,
- ņemot vērā ES septiņpadsmito² un astoņpadsmito³ gada pārskata ziņojumu, kas sagatavoti saskaņā ar Padomes Kopējās nostājas 2008/944/KĀDP 8. panta 2. punktu,
- ņemot vērā Padomes 2015. gada 10. decembra Lēmumu (KĀDP) 2015/2309 par ieroču eksporta efektīvas kontroles sekmēšanu⁴ un Padomes 2017. gada 29. maija Lēmumu (KĀDP) 2017/915 par Savienības informēšanas darbībām, ar kurām atbalsta Ieroču tirdzniecības līguma īstenošanu⁵,
- ņemot vērā atjaunināto Eiropas Savienības Kopējo militāro preču sarakstu, ko Padome pieņēma 2017. gada 6. martā⁶,
- ņemot vērā praktiskos komentārus par Kopējo nostāju, ar ko izveido kopīgus noteikumus, kas reglamentē militāru tehnoloģiju un ekipējuma eksporta kontroli,
- ņemot vērā 2012. gada 25. jūnija ES Stratēģisko satvaru un Rīcības plānu par cilvēktiesībām un demokrātiju un tā 11. punkta e) apakšpunktu, un 2015. gada 20. jūlija ES Rīcības plānu cilvēktiesību un demokrātijas jomā (2015–2019) un tā 21. punkta d) apakšpunktu,
- ņemot vērā Ieroču tirdzniecības līgumu (ITL), ko ANO Ģenerālā asambleja pieņēma 2013. gada 2. aprīlī⁷ un kas stājās spēkā 2014. gada 24. decembrī,
- ņemot vērā Padomes 2013. gada 16. decembra Lēmumu 2013/768/KĀDP par ES darbībām, ar kurām saskaņā ar Eiropas Drošības stratēģiju⁸ atbalsta Ieroču tirdzniecības līguma īstenošanu,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 6. maija Direktīvu 2009/43/EK,

¹ OV L 335, 13.12.2008., 99. lpp.

² OV C 163, 4.5.2016., 1. lpp.

³ Vēl nav publicēts.

⁴ OV L 326, 11.12.2015., 56. lpp.

⁵ OV L 139, 30.5.2017., 38. lpp.

⁶ OV C 97, 28.3.2017., 1. lpp.

⁷ Ieroču tirdzniecības līgums, ANO, 13-27217.

⁸ OV L 341, 18.12.2013., 56. lpp.

ar ko vienkāršo noteikumus un nosacījumus ar aizsardzību saistīto ražojumu sūtījumiem¹,

- ņemot vērā Padomes 2009. gada 5. maija Regulu (EK) Nr. 428/2009, ar ko izveido Kopienas režīmu divējāda lietojuma preču eksporta, pārvadājumu, starpniecības un tranzīta kontrolei², kurā izdarīti grozījumi ar 2014. gada 16. aprīļa Regulu (ES) Nr. 599/2014 (turpmāk “Divējāda lietojuma regula”), un ņemot vērā tās I pielikumā iekļauto divējāda lietojuma preču un tehnoloģiju sarakstu,
- ņemot vērā 2016. gada 23. novembra Regulu (ES) 2016/2134, ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 1236/2005 par tādu preču tirdzniecību, ko varētu izmantot nāvessoda izpildei, spīdzināšanai vai citādu nežēlīgai, necilvēcīgai vai pazemojošai rīcībai vai sodīšanai³,
- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par šo jautājumu, jo īpaši 2015. gada 17. decembra rezolūciju par Kopējās nostājas īstenošanu⁴, 2016. gada 25. februāra rezolūciju par humanitāro situāciju Jemenā⁵, 2016. gada 14. decembra rezolūciju par Gada ziņojumu par cilvēktiesībām un demokrātiju pasaulē un Eiropas Savienības politiku šajā jomā 2015. gadā⁶ un 2014. gada 27. februāra rezolūciju par bruņotu bezpilota lidaparātu izmantošanu⁷,
- ņemot vērā 2017. gada 4. jūlija rezolūciju par privātajiem apsardzes uzņēmumiem⁸,
- ņemot vērā Reglamenta 52. pantu un 132. panta 2. punktu,
- ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu (A8-0264/2017),
  - A. tā kā ANO Statūtu 51. punktā ir noteiktas neatņemamas tiesības uz individuālu vai kolektīvu paš aizsardzību;
  - B. tā kā jaunākie dati⁹ liecina, ka svarīgāko ieroču starptautiskā tirdzniecība laikā no 2012. gada līdz 2016. gadam sasniedza lielāko apmēru, kas kopš Aukstā kara laikiem reģistrēts piecu gadu periodā, un par 8,4 % pārsniedza laikā no 2007. gada līdz 2011. gadam notikušās tirdzniecības apmēru;
  - C. tā kā ieroču eksports un nodošana ietekmē cilvēku drošību, cilvēktiesības, demokrātiju, labu pārvaldību un sociālekonomisko attīstību; tā kā ieroču eksports arī veicina tādu apstākļu rašanos, kas liek cilvēkiem bēgt no savām valstīm; tā kā tādēļ ir vajadzīga stingra, pārredzama, efektīva un kopīgi pieņemta un definēta ieroču kontroles sistēma;
  - D. tā kā jaunākie dati¹⁰ liecina, ka eksports no ES 28 dalībvalstīm laikā no 2012. gada līdz

¹ OV L 146, 10.6.2009., 1. lpp.

² OV L 134, 29.5.2009., 1. lpp.

³ OV L 338, 13.12.2016., 1. lpp.

⁴ Pieņemtie teksti, P8_TA(2015)0472.

⁵ Pieņemtie teksti, P8_TA(2016)0066.

⁶ Pieņemtie teksti, P8_TA(2016)0502.

⁷ Pieņemtie teksti, P7_TA(2014)0172.

⁸ Pieņemtie teksti, P8_TA(2017)0289.

⁹ “Starptautiskās ieroču tirdzniecības tendences, 2016”, SIPRI faktu lapa, 2017. gada februāris.

¹⁰ Turpat.

2016. gadam sasniedza 26 % no kopējā pasaules eksporta apmēra, un tādējādi ES 28 dalībvalstis kopā ieņēma otro vietu pasaulē lielāko ieroču piegādātāju sarakstā aiz ASV (33 %), par vienu vietu apsteidzot Krieviju (23 %); tā kā saskaņā ar Parasto ieroču eksporta jautājumu darba grupas (*COARM*) jaunāko ziņojumu ES valstis ir saņēmušas ieroču eksporta atļaujas, kuru kopējā vērtība 2014. gadā bija EUR 94,40 miljardi;

- E. tā kā jaunākie dati¹ liecina, ka ieroču eksports uz Tuvajiem Austrumiem palielinājās par 86 % un laikā no 2012. gada līdz 2016. gadam veidoja 29 % no pasaules eksporta apmēra;
- F. tā kā jaunākie oficiālie ES dati liecina, ka Tuvie Austrumi 2015. gadā bija nozīmīgākais reģions, uz kuru ES 28 dalībvalstis eksportēja ieročus, apstiprinātajās ieroču eksporta atļaujās kopējai summai sasniedzot EUR 78,8 miljardus;
- G. tā kā daži no ieroču sūtījumiem, kurus ES dalībvalstis eksportēja uz nestabiliem un krīžu māktiem reģioniem un valstīm, tika izmantoti bruņotos konfliktos vai iekšējām represijām; tā kā saskaņā ar ziņoto daži no šiem ieroču sūtījumiem nonāca teroristu grupējumu rokās, piemēram, Sīrijā un Irākā; tā kā dažos gadījumos uz atsevišķām valstīm, piemēram, Saūda Arābiju, eksportētie ieroči ir tikuši izmantoti konfliktos, piemēram, Jemenā; tā kā ar šādu eksportu nepārprotami tiek pārkāpta Kopējā nostāja un tādējādi tiek akcentēta nepieciešamība pēc labākas pārbaudes un pārredzamības;
- H. tā kā vēl nav ieviesta tāda standartizēta kontroles un ziņošanas sistēma, kuru izmantojot, varētu konstatēt, vai un kādā mērā konkrētas dalībvalstis eksporta jomā pārkāpj astoņus kritērijus, un tā kā nav arī nekādu sankciju piemērošanas mehānismu gadījumos, kad kādas dalībvalsts eksports acīmredzami neatbilst šiem astoņiem kritērijiem;
- I. tā kā Bonnas Starptautiskā konversijas centra (*BICC*) pētījumos ir konstatēts, ka, piemēram, Vācijā vien 2015. gadā tika izsniegtas 4256 ieroču eksporta atļaujas eksportam uz 83 valstīm, kas saskaņā ar Kopējo nostāju² tika vērtētas kā problemātiskas;
- J. tā kā gan pasaules, gan reģionālā līmeņa drošības vide ir dramatiski mainījies, jo īpaši Savienības dienvidu un austrumu kaimiņreģionos, un tas akcentē steidzamo nepieciešamību uzlabot un padarīt drošāku metodoloģiju, kas tiek izmantota, lai sagatavotu informāciju eksporta atļauju riska novērtēšanas vajadzībām;
- K. tā kā dažas dalībvalstis nesen ir parakstījušas stratēģiskus nolīgumus par militāro sadarbību, tostarp liela apmēra un augstas kvalitātes militārās tehnoloģijas nodošanu, ar nedemokrātiskām Tuvo Austrumu un Ziemeļāfrikas reģiona valstīm;
- L. tā kā saskaņā ar Lisabonas līgumu nabadzības izskaušana ir ES attīstības politikas galvenais mērķis, kā arī viena no ES ārējās darbības prioritātēm centienos izveidot pasauli, kurā valda lielāka stabilitāte un labklājība; tā kā, piegādājot konflikta situācijā esošām valstīm ieročus, ne tikai palielinās vardarbības paplašināšanās iespēja, bet negatīvi tiek ietekmētas arī šo valstu attīstības iespējas;

---

¹ Turpat.

² 2016. gada ziņojums par ieroču eksportu, *Gemeinsame Konferenz Kirche und Entwicklung (GKKE)* (Kopējā konference par baznīcu un attīstību), 54. lpp.

- M. tā kā situāciju Eiropas aizsardzības rūpniecībā, kas ir ārkārtīgi nozīmīga nozare, raksturo arī jaudas pārpalikums, dubultošanās un fragmentācija, kas darbojas kā aizsardzības nozares konkurētspēju bremzējošs faktors un ir izraisījis ekspansīvu eksporta politiku;
- N. tā kā Eiropas Parlamenta 2016. gada 25. februāra rezolūcijā par humanitāro situāciju Jemenā Komisijas priekšsēdētāja vietniece / Savienības augstā pārstāve ārlietās un drošības politikas jautājumos (PV/AP) tika aicināta nākt klajā ar priekšlikumu par ES ieroču embargo noteikšanu attiecībā uz Saūda Arābiju;
- O. tā kā stāvoklis Jemenā kopš tā laika ir vēl vairāk pasliktinājies, cita starpā arī Saūda Arābijas vadītās koalīcijas veikto militāro darbību dēļ; tā kā Jemenā izvērsto darbību dēļ dažas dalībvalstis pārtrauca piegādāt ieročus Saūda Arābijai, bet citas, neievērojot 2., 4., 6., 7. un 8. kritēriju, turpināja to apgādāt ar militāro tehnoloģiju;
- P. tā kā Eiropas Parlamenta 2016. gada 14. decembra rezolūcijā par Gada ziņojumu par cilvēktiesībām un demokrātiju pasaulē un Eiropas Savienības politiku šajā jomā 2015. gadā tika uzsvērts, ka cilvēktiesības būtu jānosaka par prioritāti, un dalībvalstis tika aicinātas vienoties par virzību uz mūsdienīgāku, elastīgāku un uz cilvēktiesībām balstītu eksporta politiku, jo īpaši attiecībā uz valstīm, kurās ir ievērojams pierādītu vardarbīgu iekšējo represiju un cilvēktiesību pārkāpumu gadījumu skaits;
- Q. tā kā ES globālajai ārpolitikas un drošības politikas stratēģijai būtu jākalpo politikas saskaņotības uzlabošanai ieroču eksporta kontroles jomā,
1. norāda, ka valstīm ir leģitīmas tiesības iegādāties militāru tehnoloģiju pašaizsardzības nolūkos; uzsver, ka aizsardzības rūpniecības uzturēšana ir daļa no dalībvalstu pašaizsardzības; atgādina, ka viens no Kopējās nostājas izstrādes mērķiem bija novērst to, ka Eiropas ieroči tiek izmantoti pret dalībvalstu bruņotajiem spēkiem, kā arī nepieļaut cilvēktiesību pārkāpumus un bruņota konflikta ieilgšanu; atkārtoti norāda, ka Kopējā nostāja ir juridiski saistošs dokuments, kurā ir noteikts prasību minimums, kas dalībvalstīm ir jāpiemēro ieroču eksporta kontroles jomā, un ka šajā prasību minimumā ir iekļauts pienākums novērtēt eksporta atļaujas pieprasījumu, ņemot vērā visus astoņus Kopējā nostājā norādītos kritērijus;
  2. norāda, ka aizsardzības ekipējuma izstrāde ir svarīgs aizsardzības nozares instruments un ka konkurētspējīgam un inovatīvam Eiropas aizsardzības tehniskajam un rūpnieciskajam pamatam, kas vēl jāveido, būtu jākalpo kā instrumentam, ar ko tiek garantēta dalībvalstu un Savienības pilsoņu drošība un aizsardzība un dots ieguldījums kopējās ārpolitika un drošības politikas (KĀDP) un jo īpaši kopējās drošības un aizsardzības politikas (KDAP) īstenošanā; aicina dalībvalstis pārvarēt aizsardzības izdevumu pašreizējo efektivitātes trūkumu, kuru rada darbību dubultošanās, sadrumstalotība un savstarpējās savietojamības trūkums, un censties radīt ES iespēju kļūt par drošības garantu, cita starpā labāk kontrolējot ieroču eksportu; atgādina, ka Kopējās nostājas 10. pantā ir noteikts, ka dalībvalstu ekonomiskās, tirdzniecības un rūpniecības intereses nedrīkst kavēt to astoņu kritēriju piemērošanu, kas reglamentē ieroču eksportu;
  3. tomēr norāda, ka militārā tehnoloģija reizēm tiek nosūtīta uz tādiem galamērķiem un nodota tādiem tiešajiem lietotājiem, kas neatbilst Kopējā nostājā noteiktajiem

kritērijiem; pauž bažas, ka ieroču sistēmu izplatīšana kara apstākļos un ievērojamas politiskās spriedzes situācijās var nesamērīgi ietekmēt civiliedzīvotājus; pauž satraukumu par globālo sacensību bruņošanās jomā un politisku konfliktu un satricinājumu risināšanu militārā ceļā; uzsver, ka konflikti būtu jārisina, prioritārā kārtībā izmantojot diplomātiskos līdzekļus;

4. mudina dalībvalstis un Eiropas Ārējās darbības dienestu (EĀDD) ievērojami uzlabot konsekvenci Kopējās nostājas īstenošanā, lai palielinātu drošību civiliedzīvotājiem, kuri cieš no konflikta un cilvēktiesību pārkāpumiem trešās valstīs, un Savienības un tās pilsoņu drošību, kā arī radītu vienlīdzīgus konkurences apstākļus ES uzņēmumiem; šajā sakarībā uzsver, ka Kopējās nostājas konsekventa īstenošana ir būtiska ES kā uz vērtībām balstīta pasaules mēroga dalībnieka uzticamībai;
5. mudina valstis, kas iesaistītas kandidātvalsts statusa iegūšanas procesā, vai valstis, kas kā citādi vēlas iesaistīties virzībā uz pievienošanos ES, piemērot Kopējās nostājas noteikumus; atzinīgi vērtē to, ka Albānija, Bosnija un Hercegovina, Kanāda, Gruzija, Islande, bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika, Melnkalne un Norvēģija ir pielāgojušās Kopējā nostājā norādītajiem kritērijiem un principiem un tādējādi arī cenšas vēl vairāk pieskaņoties KĀDP un KDAP; aicina dalībvalstis cieši sadarboties ar trešām valstīm, kas ir uzņēmušās oficiālas saistības par Kopējā nostājā norādīto kritēriju ievērošanu, īpaši nolūkā uzlabot informācijas apmaiņu un nodrošināt lielāku pārredzamību attiecībā uz atļauju piešķiršanu; turklāt aicina EĀDD mudināt jo īpaši Eiropas valstis pielāgoties Kopējai nostājai, lai izveidotu plašāku un drošāku Eiropas zonu;
6. aicina dalībvalstis un EĀDD cieši sadarboties, lai novērstu ieroču novirzīšanas un uzkrāšanas radītos riskus, piemēram, nelikumīgu ieroču tirdzniecību un kontrabandu; uzsver risku, kas saistīts ar to, ka uz trešām valstīm eksportēti ieroči var tikt ievesti atpakaļ Eiropas Savienībā ieroču kontrabandas un nelikumīgas tirdzniecības rezultātā;
7. norāda, ka augstu Savienības drošības risku rada tas, ka ES nesniedz stingrāku atbalstu un nepauž apņemšanos attiecībā uz Bosnijā un Hercegovinā, Albānijā un Ukrainā joprojām pastāvošo daudzo ieroču krājumu izņemšanu no ekspluatācijas;
8. uzskata, ka eksporta atļauju riska novērtēšanas metodoloģijā būtu jāiekļauj piesardzības princips un ka dalībvalstīm ne tikai būtu jāizvērtē, vai konkrēta militārā tehnoloģija varētu tikt izmantota iekšējām represijām vai citiem nevēlamiem mērķiem (funkcionālā pieeja), bet būtu arī jāizvērtē riski, pamatojoties uz vispārējo situāciju galamērķa valstī (principiālā pieeja);
9. norāda, ka *Brexit* kontekstā Apvienotajai Karalistei būtu svarīgi turpināt pildīt Kopējās nostājas saistības un piemērot tās darbības noteikumus tāpat, kā to dara citas trešās valstis Eiropā;
10. aicina dalībvalstis un EĀDD izstrādāt īpašu stratēģiju, lai paredzētu oficiālu aizsardzību trauksmes cēlējiem, kas ziņo par ieroču rūpniecības organizāciju un uzņēmumu darbībām, ar kurām tiek pārkāpti Kopējā nostājā izklāstītie kritēriji un principi;
11. uzsver, ka ir svarīgi panākt visu Savienības eksporta kontroles režīmu saskaņotību, jo īpaši attiecībā uz kontroles kritēriju interpretāciju; atkārtoti norāda arī to, ka ir svarīgi

pieskaņot eksporta kontroli citiem ārpolitikas instrumentiem, kā arī tirdzniecības instrumentiem, piemēram, vispārējo preferenču sistēmai un Konfliktu izrakteņu regulai;

12. atkārtoti norāda uz kaitējumu, ko ES digitālajai infrastruktūrai un cilvēktiesībām var radīt ES uzņēmumu nekontrolēts kibernetikas tehnoloģiju eksports; šajā sakarībā uzsver ES Divējāda lietojuma regulas ātras, efektīvas un visaptverošas atjaunināšanas nozīmi un aicina Padomi šajā jautājumā pieņemt stingru grafiku;
13. uzsver to, ka ir svarīgi efektīvi ierobežot ieroču eksportu, kura tiešais lietotājs ir privāti apsardzes uzņēmumi, un šāda eksporta atļaujas drīkst piešķirt tikai tad, kad pēc rūpīgām pārbaudēm ir konstatēts, ka attiecīgais privātais apsardzes uzņēmums nav iesaistījies cilvēktiesību pārkāpumos; uzsver, ka ir jāievieš atbildības mehānismi, lai nodrošinātu, ka privāti apsardzes uzņēmumi ieročus izmanto atbildīgi;

Kopējās nostājas kritēriju izpilde

14. ņem vērā, ka saskaņā ar gada pārskata ziņojumos minēto informāciju, pamatojoties uz 1. kritēriju, atteikums 2014. gadā tika sniegts 81 reizi un 2015. gadā — 109 reizes;
15. atkārtoti aicina PV/AP nākt klajā ar iniciatīvu ES ieroču embargo noteikšanai pret valstīm, kuras tiek apsūdzētas nopietnos starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumos, jo īpaši par mērķtiecīgiem uzbrukumiem civilajai infrastruktūrai; vēlreiz uzsver, ka turpināt izsniegt atļaujas ieroču pārdošanai šādām valstīm nozīmē pārkāpt Kopējo nostāju;
16. ņem vērā, ka saskaņā ar gada pārskata ziņojumos minēto informāciju, pamatojoties uz 2. kritēriju, atteikums 2014. gadā tika sniegts 72 reizes un 2015. gadā — 89 reizes; pauž nožēlu par to, ka dati liecina par kopējas pieejas trūkumu, jo īpaši attiecībā uz stāvokli Sīrijā, Irākā un Jemenā; mudina dalībvalstis un EĀDD sākt diskusijas par 2. kritērija paplašināšanu, lai iekļautu tajā demokrātiskas pārvaldības rādītājus, jo šādi novērtēšanas kritēriji varētu palīdzēt izveidot turpmākus aizsargpasākumus pret neplānotām eksporta radītām negatīvām sekām; turklāt uzskata, ka, īstenojot principiālu pieeju riska novērtēšanai, lielāka uzmanība tiktu pievērsta tam, kā saņēmējs kopumā ievēro starptautiskās humanitārās tiesības un cilvēktiesības;
17. uzskata, ka eksports uz Saūda Arābiju neatbilst vismaz 2. kritērijam, jo saskaņā ar kompetento ANO struktūru konstatējumiem šī valsts ir bijusi iesaistīta nopietnos humanitāro tiesību pārkāpumos; atkārtotot 2016. gada 26. februārī pausto aicinājumu, norāda uz steidzamo nepieciešamību noteikt ieroču embargo Saūda Arābijai;
18. ņem vērā, ka saskaņā ar gada pārskata ziņojumos minēto informāciju, pamatojoties uz 3. kritēriju, atteikums 2014. gadā tika sniegts 99 reizes un 2015. gadā — 139 reizes; uzsver to, ka, ņemot vērā 2002. gada Vienoto rīcību 2002/589/KĀDP par Eiropas Savienības ieguldījumu vieglo ieroču un kājnieku ieroču (VIKI) destabilizējošas uzkrāšanas un izplatīšanas apkarošanā, saistībā ar 3. kritēriju dalībvalstīm ir jānovērtē nesenie gadījumi, kad ieroči pārdoti nevalstiskiem dalībniekiem, kā arī saistībā ar to sniegta tehniskā palīdzība un apmācība; atgādina, ka Vienotajā rīcībā ir norādīts — dalībvalstīm nevajadzētu pārdot VIKI nevalstiskiem dalībniekiem;
19. ņem vērā, ka saskaņā ar gada pārskata ziņojumos minēto informāciju, pamatojoties uz

4. kritēriju, atteikums 2014. gadā tika sniegts 57 reizes un 2015. gadā — 85 reizes; pauž nožēlu par to, ka dalībvalstu eksportētā militārā tehnoloģija tagad tiek izmantota Jemenā notiekošajā konfliktā; mudina dalībvalstis konsekventi ievērot Kopējo nostāju, pamatojoties uz rūpīgu ilgtermiņa riska novērtējumu;
20. ņem vērā, ka saskaņā ar gada pārskata ziņojumos minēto informāciju, pamatojoties uz 5. kritēriju, atteikums 2014. gadā tika sniegts 7 reizes un 2015. gadā — 16 reizes; atgādina, ka šis kritērijs attiecas uz dalībvalstu un sabiedroto valstu drošības interesēm, vienlaikus atzīstot, ka šīs intereses nedrīkst ietekmēt to, kā tiek nodrošināta atbilstība cilvēktiesību ievērošanas un reģionālā miera, drošības un stabilitātes kritērijiem;
21. ņem vērā, ka saskaņā ar gada pārskata ziņojumos minēto informāciju, pamatojoties uz 6. kritēriju, atteikums 2014. gadā tika sniegts 6 reizes, bet 2015. gadā netika reģistrēts neviens atteikums; pauž bažas saistībā ar ziņojumiem par to, ka dalībvalstu eksportētie ieroči tiek novirzīti nevalstiskiem dalībniekiem, tostarp teroristu grupējumiem, un brīdina, ka šie ieroči var tikt izmantoti pret civiliedzīvotājiem gan ES teritorijā, gan ārpus tās; atkārtoti uzsver, ka ir svarīgi ieviest stingrākas kontroles šādu ieroču eksportam, lai izpildītu starptautiskās saistības attiecībā uz cīņu pret terorismu un organizēto noziedzību;
22. pauž bažas par to, ka uz Saūda Arābiju un Kataru nosūtītais eksports, iespējams, tiek novirzīts bruņotiem nevalstiskiem dalībniekiem Sīrijā, kuri nopietni pārkāpj cilvēktiesības un humanitārās tiesības, un aicina *COARM* steidzami risināt šo jautājumu; atzīst, ka lielākā daļa ieroču, kas nonākuši nemiernieku un teroristu grupējumu rokās, ir iegūti ārpus Eiropas;
23. ņem vērā, ka saskaņā ar gada pārskata ziņojumos minēto informāciju, pamatojoties uz 7. kritēriju, atteikums 2014. gadā tika sniegts 117 reizes un 2015. gadā — 149 reizes; cita starpā pauž bažas par to, ka tiek ziņots par VIKI eksportu no Eiropas valstīm uz noteiktiem galamērķiem, no kuriem šis eksports tiek novirzīts tālāk, lai apgādātu nevalstiskos dalībniekus un citus tiešos lietotājus, kas neatbilst Kopējās nostājas prasībām, tādās valstīs kā Sīrija, Irāka, Jemena un Dienvidsudāna; norāda, ka ir steidzami nepieciešams ieroču novirzīšanas riska novērtēšanā balstīties uz ko vairāk kā vien tiešā lietotāja sertifikātā pausto saņēmēja valsts apņemšanos; uzsver, ka ir vajadzīgi efektīvi mehānismi pārbaūžu veikšanai pēc nosūtīšanas, lai pārliecinātos par to, ka ieroči netiek reeksportēti atļaujā neparedzētiem tiešajiem lietotājiem; uzsver EĀDD iespējamo lomu, ko tas varētu uzņemt, lai atbalstītu dalībvalstu centienus šajā jomā;
24. ņem vērā, ka saskaņā ar gada pārskata ziņojumos minēto informāciju, pamatojoties uz 8. kritēriju, atteikums 2014. gadā tika sniegts vienu reizi, bet 2015. gadā netika reģistrēts neviens atteikums; atzīst, ka 8. kritērija labāka piemērošana būtu svarīgs ieguldījums, kas palīdzētu sasniegt ES mērķus attiecībā uz politikas saskaņotību attīstībai un ANO ilgspējīgas attīstības mērķus (IAM), jo īpaši 16.4. IAM; šajā sakarībā aicina dalībvalstis un EĀDD atjaunināt Padomes Kopējās nostājas 2008/944/KĀDP praktiskos komentārus un pievērst lielāku uzmanību iespējamam kaitējumam, ko ieroču izmantošana rada attīstības jomā;
25. aicina dalībvalstis un EĀDD iekļaut Kopējā nostājā jaunu kritēriju, lai nodrošinātu, ka, piešķirot atļauju, pienācīgi tiek ņemts vērā ar attiecīgo eksportu saistītais korupcijas

risks;

Dalībvalstu informācijas apmaiņas pastiprināšana

26. aicina dalībvalstis un EĀDD uzlabot konsekvenci Kopējās nostājas īstenošanā un stiprināt informācijas apmaiņas mehānismus, nodrošinot kvalitātes un kvantitātes ziņā labākas informācijas pieejamību eksporta atļauju riska novērtējumu sagatavošanā, pamatojoties uz drošu un plašu pašreizējās sistēmas digitalizāciju un veicot šādus pasākumus:
- a) sniedzot vairāk informācijas par eksporta atļaujām un faktiskajiem eksportiem, veicot sistemātisku un savlaicīgu informācijas apmaiņu, tostarp par attiecīgajiem tiešajiem lietotājiem, ieroču novirzīšanas gadījumiem, viltotiem vai citādi problemātiskiem tiešo lietotāju sertifikātiem un aizdomās turamiem starpniekiem un transporta uzņēmumiem saskaņā ar vietējiem tiesību aktiem;
  - b) veidojot sarakstu ar struktūrām un personām, kuras tiesātas par ieroču eksporta tiesību aktu pārkāpumiem, un personām, par kurām ir zināms, ka viņas ir iesaistījušās nelegālā ieroču tirdzniecībā vai darbībās, kas apdraud starptautisko un valsts drošību, vai kuras tiek turētas aizdomās par to;
  - c) daloties paraugpraksē, kas pieņemta astoņu kritēriju īstenošanā;
  - d) pārveidojot pašreizējos praktiskos komentārus par interaktīvu tiešsaistes resursu;
  - e) līdz 2018. gada beigām pārveidojot ES gada pārskata ziņojumu par tiešsaistes datubāzi ar meklēšanas iespējām, jauno formātu piemērojot 2016. gada datiem;
  - f) sekmējot skaidru un pienācīgi noteiktu kārtību, kādā tiesībsardzības iestādes un robežu iestādes sadarbojas, pamatojoties uz informācijas apmaiņu, lai stiprinātu sadarbību drošības jautājumos un izskaustu nelegālu ieroču tirdzniecību, kas apdraud ES un tās pilsoņu drošību;
27. atzinīgi vērtē *COARM* nodomu, gatavojoties apspriedēm par stāvokli eksporta galamērķu un potenciālo tiešo lietotāju valstīs, sistemātiskāk iesaistīt EĀDD; uzstāj, ka šajā procesā ir svarīgi regulāri apspriesties ar Cilvēktiesību jautājumu darba grupu (*COHOM*);
28. norāda, ka efektīvas informācijas apmaiņas un sadarbības nolūkos ir jārīko arī sanāksmes personālam, kas nodarbojas ar politikas, atļauju izsniegšanas un tiesībsardzības jautājumiem, un mudina paredzēt šim mērķim pietiekamus resursus; uzskata, ka izšķirošs faktors Kopējās nostājas īstenošanas stiprināšanā ir dalībvalstu attiecīgo spēju paplašināšana; aicina dalībvalstis un EĀDD gan valstu, gan ES līmenī palielināt to darbinieku skaitu, kas nodarbojas ar eksporta jautājumiem; mudina paredzēt ES līdzekļus, kas varētu tikt izmantoti to dalībvalstu amatpersonu spēju veidošanai, kuras strādā atļauju izsniegšanas un tiesībsardzības jomās;
29. uzsver — lai saglabātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus un ES uzticamību ārvalstīs, ir jāizstrādā pieeja, kura izmantojama situācijās, kad dalībvalstis atšķirīgi interpretē Kopējās nostājas 8. kritēriju attiecībā uz būtībā līdzīgu produktu eksportu, kas paredzēts

līdzīgiem galamērķiem un tiešajiem lietotājiem; uzskata, ka ir arī pienācis laiks apsvērt lielākas lomas piešķiršanu ES iestādēm dalībvalstu līmenī notiekošu atļauju izsniegšanas procesos, jo īpaši saistībā ar šādām situācijām; aicina dalībvalstis atbalstīt ieroču kontroles pārraudzības struktūras izveidi PV/AP paspārnē; uzskata, ka būtu jāsniedz atzinums tām dalībvalstīm, kuras plāno piešķirt atļauju, ko atteikusi cita dalībvalsts vai dalībvalstis;

30. uzsver, ka ir steidzami jāpastiprina ES delegāciju loma, lai tās varētu palīdzēt dalībvalstīm un EĀDD izstrādāt eksporta atļauju izsniegšanas riska novērtējumus un veikt tiešo lietotāju pārbaudes, pārbaudes pēc nosūtīšanas un inspekcijas uz vietas;
31. mudina dalībvalstis paredzēt Kopējā nostājā noteikumu, ar kuru tiktu nodrošināts, ka, piemērojot ES embargo pret trešo valsti, tiktu automātiski atsauktas atļaujas, kas jau ir piešķirtas attiecībā uz precēm, par kurām ir noteikts embargo;
32. mudina visas dalībvalstis turpināt palīdzēt valstīm, kas nav ES valstis, izstrādāt, atjaunināt un attiecīgā gadījumā īstenot leģislatīvus un administratīvus pasākumus, ar kuriem tiktu garantēta ieroču un militārās tehnoloģijas eksporta kontroles sistēmas ieviešana;

Ziņošanas pienākuma ievērošanas stiprināšana

33. pauž nožēlu par to, ka septiņpadsmitais ES gada pārskata ziņojums tika publicēts ļoti vēlu — vismaz 17 mēnešus pēc atļauju izsniegšanas vai eksporta veikšanas; pauž nožēlu arī par to, ka astoņpadsmito ES gada pārskata ziņojums tika publiskots tikai 2017. gada martā;
34. kritizē to, ka dalībvalstis pārkāpj minētos astoņus kritērijus; uzskata, ka būtu jāveicina vienota un saskaņota šo astoņu kritēriju piemērošana; norāda, ka trūkst noteikumu par sankciju piemērošanu dalībvalstīm, kuras, piešķirot atļaujas, neievēro astoņus kritērijus, un iesaka dalībvalstīm paredzēt neatkarīgu pārbaūžu veikšanas kārtību; uzskata, ka ir pienācis laiks sākt procesu, lai izveidotu mehānismu, ar kuru tiek piemērotas sankcijas dalībvalstīm, kas neievēro Kopējo nostāju;
35. atgādina, ka saskaņā ar Kopējās nostājas 8. panta 2. punktu visām dalībvalstīm ir pienākums ziņot par savu ieroču eksportu, un aicina visas dalībvalstis pildīt šo pienākumu; pauž nožēlu par to, ka pilnīgus diferencētus datus par atļaujām un faktisko eksportu ES septiņpadsmitā gada pārskata ziņojuma sagatavošanas vajadzībām sniedza 21 valsts, bet astoņpadsmitā gada pārskata ziņojuma sagatavošanas vajadzībām — tikai 20 valstis; aicina visas dalībvalstis, tostarp trīs galvenās ieroču eksporta dalībvalstis — Franciju, Vāciju un Apvienoto Karalisti —, kuras nav sniegušas pilnīgus datus, saistībā ar nākamo gada pārskata ziņojumu sniegt pilnīgu datu kopumu par iepriekšējo eksportu;
36. aicina garantēt standartizētāku un savlaicīgāku ziņošanas un datu iesniegšanas procedūru, attiecībā uz iepriekšējā gadā notikušo eksportu nosakot stingru datu iesniegšanas termiņu ne vēlāk kā janvārī un fiksētu ziņojuma publicēšanas datumu ne vēlāk kā martā;
37. uzskata, ka pārredzamības nolūkos Kopējā nostāja būtu jāpapildina ar pastāvīgi atjaunojamu un publiski pieejamu sarakstu, kurā sniegts izsmeļošs pamatojums un

informācija par to, cik lielā mērā eksports uz konkrētām saņēmējvalstīm atbilst vai neatbilst astoņiem kritērijiem;

38. uzskata, ka būtu jāizveido standartizēta kontroles un ziņošanas sistēma, kas sniegtu informāciju par to, vai un cik lielā mērā konkrētu ES dalībvalstu eksports neatbilst astoņiem kritērijiem;
39. mudina visas dalībvalstis pilnībā ievērot Kopējā nostājā paredzētos ziņošanas pienākumus; uzsver, ka augstas kvalitātes dati par faktiskajām piegādēm ir svarīgi, lai izprastu, kā ir piemēroti astoņi kritēriji; aicina dalībvalstis un EĀDD izskatīt veidus, kā izmantot muitas iestāžu ģenerētos datus, tostarp izveidojot specifiskus muitas kodus militārajām precēm;
40. atzīst, ka visas ES dalībvalstis ir parakstījušas ITL; prasa panākt ITL vispārēju piemērošanu un lielāku uzmanību pievērst valstīm, kuras nav to parakstījušas, tostarp Krievijai un Ķīnai; pauž atzinību arī par informēšanas centieniem saistībā ar ITL un atbalsta tā efektīvu īstenošanu;

Attiecīgo saistīto instrumentu modernizācija

41. mudina pārskatīt Kopējo militāro preču sarakstu un Divējāda lietojuma regulai pielikumā pievienotos sarakstus, lai nodrošinātu, ka tajos tiek iekļautas pilnīgi visas attiecīgās bezpilota sistēmas; atgādina par Parlamenta 2014. gada 27. februāra rezolūciju par bruņotu bezpilota lidaparātu izmantošanu un jo īpaši tās 2. punkta c) apakšpunktu, kurā tika prasīts iekļaut bruņotus bezpilota lidaparātus attiecīgajos ieroču kontroles noteikumos;
42. mudina dalībvalstis rūpīgāk pārbaudīt licencētu ražošanu trešās valstīs un nodrošināt stingrākus aizsargpasākumus pret nevēlamu izmantošanu; prasa stingri piemērot Kopējo nostāju attiecībā uz licencētu ražošanu trešās valstīs; mudina dalībvalstis, lemjot par nodošanu, kas uzlabotu trešās valsts militārā ekipējuma ražošanas un/vai eksportēšanas kapacitāti, apsvērt šīs valsts attieksmi un statusu attiecībā uz Ieroču tirdzniecības līgumu;
43. uzskata, ka Direktīvas 2009/43/EK, ar ko vienkāršo noteikumus un nosacījumus ar aizsardzību saistīto ražojumu sūtījumiem Kopienā, īstenošanai vajadzētu būt saskaņotai ar Kopējās nostājas īstenošanu, tostarp saistībā ar rezerves daļām un elementiem; norāda, ka Kopējās nostājas darbības joma nav ierobežota un līdz ar to astoņi kritēriji attiecas arī uz eksportu ES iekšienē;
44. pauž bažas par kibernetikas problēmām, īpaši revolucionārajām uzlaušanas metodēm, kuras tiek izmantotas, lai piekļūtu valsts atļauju piešķiršanas iestāžu informācijai un datiem; mudina dalībvalstis un Komisiju investēt pietiekamus līdzekļus gan tehnoloģijās, gan cilvēkresursos, lai apmācītu cilvēkus īpašās kibernetikas programmās un metodēs, kas paredzētas šo kibernetikas problēmu novēršanai un risināšanai;

Parlamentu un sabiedriskās domas nozīme

45. norāda, ka ne visi ES valstu parlamenti pārbauda valdības lēmumus par atļauju sniegšanu, cita starpā izstrādājot gada pārskatus par ieroču eksportu, un šajā sakarībā

prasa kopumā palielināt parlamenta un sabiedrības īstenotu pārraudzību; norāda uz Eiropas Parlamenta Reglamentu, kurā ir paredzēta iespēja regulāri reaģēt uz ES gada pārskata ziņojumiem par ieroču eksportu;

46. atzinīgi vērtē regulāru apspriešanos ar valstu parlamentiem, ieroču eksporta kontroles iestādēm, nozares asociācijām un pilsonisko sabiedrību, jo tā ir jēgpilnas pārraudzības centrālais elements; aicina *COARM*, visas dalībvalstis un EĀDD uzlabot dialogu ar pilsonisko sabiedrību un apspriešanos ar valstu parlamentiem un ieroču eksporta kontroles iestādēm; mudina valstu parlamentus, pilsonisko sabiedrību un akadēmiskās aprindas veikt ieroču tirdzniecības neatkarīgu pārbaudi un aicina dalībvalstis un EĀDD atbalstīt šādas darbības, arī piešķirot tām finansējumu;

o

o o

47. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētāja vietniecei / Savienības augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos, kā arī dalībvalstu valdībām un parlamentiem.

INFORMĀCIJA PAR PIENĒMŠANU ATBILDĪGAJĀ KOMITEJĀ

Pieņemšanas datums	11.7.2017
Galīgais balsojums	+: 36 -: 14 0: 14
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Lars Adaktusson, Michèle Alliot-Marie, Francisco Assis, Petras Auštrevičius, Bas Belder, Mario Borghezio, Victor Boșținaru, Elmar Brok, Klaus Buchner, James Carver, Fabio Massimo Castaldo, Lorenzo Cesa, Aymeric Chauprade, Javier Couso Permuy, Andi Cristea, Arnaud Danjean, Knut Fleckenstein, Eugen Freund, Michael Gahler, Iveta Grigule, Sandra Kalniete, Tunne Kelam, Janusz Korwin-Mikke, Andrey Kovatchev, Eduard Kukan, Ryszard Antoni Legutko, Arne Lietz, Barbara Lochbihler, Sabine Lösing, Andrejs Mamikins, Alex Mayer, David McAllister, Tamás Meszerics, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Demetris Papadakis, Ioan Mircea Pașcu, Alojz Peterle, Tonino Picula, Julia Pitera, Cristian Dan Preda, Jozo Radoš, Sofia Sakorafa, Jordi Solé, Jaromír Štětina, Charles Tannock, László Tőkés, Miguel Urbán Crespo, Ivo Vajgl, Elena Valenciano, Geoffrey Van Orden, Hilde Vautmans, Boris Zala
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Brando Benifei, Luis de Grandes Pascual, Javi López, Miroslav Poche, Eleni Theocharous, Ernest Urtasun, Bodil Valero, Paavo Väyrynen, Marie-Christine Vergiat
Aizstājēji (200. panta 2. punkts), kas bija klāt galīgajā balsošanā	Inés Ayala Sender, Ádám Kósa

**ATBILDĪGĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA**

36	+
ALDE	Petras Auštrevičius, Iveta Grigule, Javier Nart, Jozo Radoš, Ivo Vajgl, Hilde Vautmans, Paavo Väyrynen
EFDD	Fabio Massimo Castaldo
GUE/NGL	Javier Couso Permuy, Sabine Lösing, Sofia Sakorafa, Miguel Urbán Crespo, Marie-Christine Vergiat
S&D	Francisco Assis, Inés Ayala Sender, Brando Benifei, Victor Boştinaru, Andi Cristea, Knut Fleckenstein, Eugen Freund, Arne Lietz, Javi López, Andrejs Mamikins, Alex Mayer, Demetris Papadakis, Ioan Mircea Paşcu, Tonino Picula, Miroslav Poche, Elena Valenciano, Boris Zala
VERTS/ALE	Klaus Buchner, Barbara Lochbihler, Tamás Meszerics, Jordi Solé, Ernest Urtsun, Bodil Valero

14	-
ECR	Bas Belder, Ryszard Antoni Legutko, Charles Tannock, Eleni Theocharous, Geoffrey Van Orden
EFDD	James Carver
NI	Aymeric Chauprade
PPE	Michèle Alliot-Marie, Elmar Brok, Lorenzo Cesa, Arnaud Danjean, Ádám Kósa, Cristian Dan Preda, Luis de Grandes Pascual

14	0
ENF	Mario Borghezio
NI	Janusz Korwin-Mikke
PPE	Lars Adaktusson, Michael Gahler, Sandra Kalniete, Tunne Kelam, Andrey Kovatchev, Eduard Kukan, David McAllister, Francisco José Millán Mon, Alojz Peterle, Julia Pitera, Jaromír Štětina, László Tóké

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas